

ยาเชอ กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคมเสนาบดีว่าการ
กรมวัง แล้วเดินไปถวายคำนับนำพระที่นั่ง เวียง
แก้วกันแล้ว มาเฝ้าอยู่ใกล้เสนาบดีแลราชทูต ท่อ
ไปพระยาพานทอง พระยา พระ นายพล นายพัน
แลข้าราชการเมืองมลายู เมืองลาวแลคนญวณขึ้น
ซึ่งเป็นข้าราชการสยาม จมื่น หลวงจำขนนายร้อย
ขึ้นไปถวายคำนับนำพระที่นั่ง เวียงแก้วกัน

ตามลำดับ ออกทาง พระทวารมูขทวันทก
ทั้งสน เวลา ๕ ทุ่ม เสร็จการพระราชทาน
พระราชปฏิสันถารแล้ว เสกัจขึ้น เจ้าพนักงาน
ประ โคมสังเสกัจ พระเจ้าน้องยาเชอเสนาบดี
ว่าการต่างประเทศ นำราชทูตกลับออกมา

เมื่อเวลาข้าราชการเฝ้า ที่กล่าวว่
ถวายคำนับ ฉะเพาะนำพระที่นั่งนั้น บางที่
ผู้ที่ไม่ได้มาในการนี้ จะเข้าใจผิด ว่า เสกัจ
ประ ทียบอยู่เหนือพระที่นั่ง เสวตร ฉัตร ที่จริงนั้น
เสกัจทรงยืน อยู่หน้าพระที่นั่งเสวตร ฉัตร
คอยรับคำนับผู้ที่มาเฝ้าทุกคน

อนึ่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยาม
มกุฎราชกุมาร ได้เสด็จออกด้วย ในเวลา
เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ออกนั้น
ทรงยืนอยู่เบื้องซ้าย พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องมหาจักร กริบรม
ราชวงษ์ ประ ทียบเครื่องบรมราชอิศริยาภรณ์
อินเขน ไบราณมงคล นพรัตน์ราชวราภรณ์

วันที่ ๒๗ เป็นวันกำหนดการประชุมเต็นรำ
เฉลิมพระเกียรติยศ สมเด็จพระบรมโอรสา
ธิราชสยามมกุฎราชกุมาร ที่วังบรมพาภิรมย์
สมเด็จพระเจ้าน้องยาเชอเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงษ์
กรมพระภาณุพันธุวงษ์วร เกษ ได้เชิญพระ
บรมวงษานุวงษ์ แลเชิญข้าราชการชาวสยาม

แลราชทูตกงสุลพ่อค้า นายห้างคนต่าง
ประเทศ มาประชุมในการเต็นรำนั้นเป็นอันมาก
แลได้ทรงตักแต่งที่วังบรมพาภิรมย์ ให้เป็น
การครึกครื้น คือที่ขอมสนามหมื่นนำที่ตอง
พระโรง ยี่กริ้วไม้จริงทาปนขาว ชัดเป็นตา
ทิกดวงประทีป แลตามต้นไม้ห้อย โคมยี่ขึ้น
โคมหัว เพดานแลช่องพระแกลท้องพระโรง
แลบนต้ายฟ้า แขนวตั้งโคมไฟต่าง ๆ สว่าง
ไสว เป็นอย่างยิ่ง ที่องพระโรงห้องกลาง
จัดเป็นที่เต็นรำ ตั้งเก้าอี้เป็นที่ผู้หญิงผู้
ชาวฝรั่งนั่ง มีแตรวงทวารมหาดเล็ก สำหรับ
ทำเพลงแตรเต็นรำ ภายนอกห้องกลาง
คเต็มไปด้วยคนมาประชุมเป็นอันมาก ชั้นล่าง
ที่องพระโรง จัดเป็นที่เลี้ยงอาหาร

เวลา ๔ ทุ่ม ๓๕ นาที พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์ เวลาเย็น
ประ ทียบเครื่องบรมราชอิศริยาภรณ์ นพรัตน์ราช
วราภรณ์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ทรง
เครื่องยศนายพลทหาร ประ ทียบนพรัตน์ราช
วราภรณ์ เสกัจโดยรดพระที่นั่ง มีทหารนำ
นำหน้า ไปวังบรมพาภิรมย์ สมเด็จพระเจ้าน้อง
ยาเชอ คอยรับเสกัจอยู่ข้างล่าง เสกัจขึ้น
ไปบนที่องพระโรง ปราเสกัจคนต่างประเทศ
แลข้าราชการตามสมควร เวลา ๕ ทุ่ม เสกัจ
กลับ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเชอ ได้เฝ้า
การเต็นรำต่อไป

พระราชทานเครื่องราชอิศริยาภรณ์

วันที่ ๒๖ มกราคมรัตนโกสินทรศก ๑๐๐๐

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ออก พระที่
 หนึ่งกุสุมมหาปราสาท ในการ แห่สมเด็จพระ
 พระบรมโอรสาธิราช มาทรง ฟัง พระสงฆ์
 เจริญ พระ พุทธ มนต์ พระราช พิธิ โส กนัถ์
 ทรง พระ กรณา โปรค เกลา ฯ พระราชทาน
 เครื่องราช อิศริยาภรณ์ แก่เจ้าประเทศราช
 แล ข้าราชการ คือ
 เจ้าศักรินทรฤทธิธำรง เจ้านครหลวง
 พร.บาง จ. ช.
 เจ้าอุปราช เมืองนครหลวงพระบาง
 จ. ม. พระยาสุรินทรฤไชย์ (เทศ)
 ผู้สำเร็จราชการเมืองเพชรบุรี จ. ม.
 พระศรีเสนา (วัน) น. ช.
 พระยาศรีธรรมศุกรราช ผู้สำเร็จราชการ
 เมืองคุโขทัย น. ช.
 พระราชวรินทร์ (สาย) ม. ม.
 หลวงราญรอนธรีราช (เพิ่ม) ม. ม.
 เจ้าสุริยะว่าที่เจ้าราชวงศ์ เมืองน่าน ม. ม.
 หลวงวิจิตรสรสาคร (จัน) ภ. ช.
 หลวงราชนราภิรักษ์ (อิม) ภ. ช.
 หลวงประชาคึกกิจ (แช่ม) ภ. ช.
 นายน้อยยิวเวีว เมืองน่าน ภ. ช.
 หลวงภูวนารถนฤบาล (กริม) ท. ช.
 พระสุริยะ งามงามเมืองแพว ท. ช.
 แส่นหลวงคณฺชยะ เมืองลอง ท. ช.
 พระยาราชไมตรี เมืองเชียงแขง ท. ช.
 พระกำแหงสงคราม ปลัดเมือง
 สวรรคโลกย์ จ. ม. หลวงรามรักษา
 (ถม) จ. ม. นายร้อยตรี นายจำปี
 จ. ม. นายร้อยตรี นายโชค จ. ม.
 นายร้อยตรี นายวัน จ. ม. พระมนตรีราช

ยกรบตีเมืองกำแพงเพชร จ. ม. พระยา
 อัครการโกศล เมืองนครลำพูน จ. ม.
 รวมทั้งสิ้น ๒๒ นาย
 วันที่ ๒๒ เวลาเช้า เสด็จออกในการ
 โส กนัถ์ ที่พระที่นั่งกุสุมมหาปราสาท
 พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พระบรม
 วงษานูวงศ์ แล ข้าราชการ คือ
 พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นนเรศวร
 วรรฤทธิ จ. ช. พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่น
 ประจักษ์ศิลปาคม จ. ช. พระเจ้าน้องยาเธอ
 กรมหมื่นสมมทอมรพันธ์ จ. ช. พระเจ้า
 น้องยาเธอ กรมหมื่นนราธิปประพันธ์พงษ์ จ. ช.
 พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นคำวรวงษา
 นุภาพ จ. ช. พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้า
 กรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์ จ. ช. พระเจ้า
 น้องยาเธอ พระองค์เจ้าสวัสดิโสภณ จ. ช.
 พระยาภาสกรวงษ์ (พร) ที่เกษมวา
 ธิบถิ จ. ช.
 พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้า
 เกษมศรีศกโยค จ. ม. พระเจ้าน้องยาเธอ
 พระองค์เจ้าไชยานุชิต จ. ม. พระเจ้า
 น้องยาเธอ พระองค์เจ้าจันทร์ทศ จ. ม.
 พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าวิมลนาถวงษ์
 จ. ม. พระประพันธ์วงษ์เธอ กรมหมื่น
 นฤบาลมขมาศย์ จ. ม.
 พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นสรวพลทธิ
 ประสงค์ น. ช. พระยาเทเวศร์วงษ์
 วิวัฒน์ (หลาน) งามงามกรมมหาดเล็ก น. ช.
 ครั้นเวลาบ่าย เสด็จออกในการเวียน
 เทียนสนโถงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราช
 ทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หม่อมเจ้า

ข้าราชการ

คือ

หม่อมเจ้าภาณุมาศ ในกรมพระพิทักษ์เทเวศร์
 ม. ม. หม่อมเจ้าสวาศ ในกรมหลวงวงษา
 ธิราชสนิท ม. ม. หม่อมเจ้าเพิ่ม ในกรม
 หมื่นภูมินทรภักดี ม. ม. พระยาอภัยบริรักษ์
 ผู้ว่าราชการเมืองพัทลุง ม. ม. พระยาเสนา
 นุชิต ผู้ว่าราชการเมืองตะกั่วป่า ม. ม.
 พระยาอภัยมนตรี ผู้ว่าราชการเมืองปราจีน
 บุรี ม. ม. พระยาพิไชยสุนทร ผู้ว่าราช
 การเมืองอุทัยธานี ม. ม. พระยาสุนทร
 สงคราม ผู้ว่าราชการเมืองสุพรรณบุรี ม. ม.
 พระยาสาครสงคราม ผู้ว่าราชการเมืองยาง
 ลมุง ม. ม. พระยาชลขรานุรักษ์ ผู้ว่าราช
 การเมืองชลบุรี ภ. ม. พระยาเทพสงคราม
 ปลัดเมืองจันทบุรี ภ. ม. พระวิจารณ์อาวุธ
 (สวน) ภ. ม. พระพิไชยชลธิ ผู้ว่าราช
 การเมืองประจันต์ศิริเขตร ภ. ม. พระพิพิธ
 ภักดี เมืองคานี ภ. ม. พระแกลงแกลงกล้า
 ผู้ว่าราชการเมืองแกลง ว. ม. พระวรบาท
 ภักดี ปลัดเมืองตราด ว. ม. พระสิทธิศักดิ์
 สมุทเขตร ปลัดเมืองสมุทรปราการ ว. ม.
 หลวงพรหมภักดี ว่าที่ปลัดจันทเมืองประจันต์ศิริ
 เขตร ว. ม. พระยาพิพิธโภคไชยสุวรรณย์ (โค)
 น.ช. พระยาโชฎึกราชเศรษฐี (เถียน) น.ช.
 พระยาวิชัยภักดี ผู้ว่าราชการเมืองไชยา น.ช.
 พระยาอภัยนุราช พระยาสดุล น.ช. หม่อม
 ราชวงษ์ใหญ่สุวรรณ ในพระวรวงษ์เธอ พระ
 องค์เจ้าสายสนิทวงษ์ ภ. ช. พระวิเศษวงษ์
 เมืองสาย ภ. ช. หลวงรัตนัญญัติ (เปล่ง)
 ท.ช. พายรองพินัย (เพิ่ม) ท.ช. พระอินทรา
 ฐา ผู้ว่าราชการเมืองพนัสนิคม ท.ช. พระยา

สุนทรยา เมืองปลืท ท.ช. หลวงราชานุมิติ
 วิทยาลัย เมืองกลันตัน ท.ช. กนิ บุตรเขย
 พระยายลา ท.ช. นิโส เมืองยี่หว่ง ท.ช.
 นิโส เมืองราชมัย ท.ช. ทนุกโนะ เมือง
 ตรังกานู ท.ช.

รวมทั้งสิ้น ๔๔ นาย

วันที่ ๓๔ เวลาค่ำ เสด็จประทับพระที่
 นั้งอาภรณ์ไพโมกษ์ปราสาท ในการแห่สมเด็จ
 พระบรมโอรสาธิราช ถลันจากสมโภช ไปรก
 เกลา ๑ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 ข้าราชการในกรุงเทพฯ รวม ๓๒ นาย คือ

พระยาวุฒิกกรบถิ (คลี่) น.ช.
 พระเทพอนพัฒนา เมืองกระบี่ - ท.ช.
 พระสุนทรวรนาถ ผู้รักษาเมืองศิริวิบูลนิคม
 ท.ช. หลวงธรรมสาคร (ต้ม) ท.ช.
 พระยาบรรพาสิงหนาท (แจ็ก) ท.ช.
 นายจำเริญ (โนรี) ท.ช. วัฒนสุภฤทธิ
 พฤทธิไกร (อุกฤษฐ) ท.ช. หลวง
 จำนงนริศร (กมล) ท.ช. พระทรงสร
 เตช (อ้น) ม. ม. พระสรรคขรานุรักษ์
 ผู้ว่าราชการเมืองสุรนาบุรี ภ. ม.
 พระมหาสังคิกุณ ผู้ว่าราชการเมืองกำเนิด
 นพคุณ ภ. ม. พระกาญจนติชูบถิ ผู้ว่าราช
 การเมืองกาญจนติชู ภ. ม. พระเพ็ชรภักดี
 ปลัดเมืองพังงา ภ. ม. พระยศภักดี ผู้
 รักษาเมืองถลาง ภ. ม. พระพิไชยชนะ
 สงคราม ผู้ว่าราชการเมืองศรีสวัสดิ์ ภ. ม.
 หลวงสารประเสริฐ (ชื่น) ภ. ม.
 หลวงราชครุณรักษ์ (เย็น) ภ. ม.
 พระพิทักษ์ภร ยกบถิเมืองศุโขทัย ว. ม.
 พระศรีสมารัง เมืองศรีสำโรง ว. ม.

พระอภัยพิทักษ์ ผู้ช่วยราชการ เมืองเสียมราชู
 ว. ม. พระสมันต์ ยานุรักษ์ งามวางคลัง
 เมืองตะกั่วป่า ว. ม. พระเวียงฤทธิ์ รักษา
 ราษฎร ผู้ช่วยราชการเมืองตะกั่วป่า ว. ม.
 พระขนิษฐา สวรรค์ ปลัดเมือง นครเขื่อนขันธ์
 ว. ม. หลวงขจรศักดิ์ เมืองหนองจิก ว. ม.
 หลวงอุดมภักดี ผู้ช่วยราชการเมืองสงขลา
 ว. ม. นิสิตกร เมืองยี่หริ่ง ว. ม.
 นิยุทะ เมืองราษีไศล ว. ม.
 นายจ่าง (ไต่ฮัก) ว. ม.
 หม่อมราชโชทัย (ไต่) ว. ม.
 หม่อมราชวงษ์จิตร บตรหม่อมเจ้าอลงกรณ์
 ในพระเจ้าไอยกาเธอ กรมหมื่นไกรสรวิชิต ว. ม.
 หม่อมราชวงษ์สำเริง บตรหม่อมเจ้าเข็ญ
 ในพระเจ้าบรมวงษ์เธอ เจ้าฟ้าอิศราพงษ์ ว. ม.
 ขุนทิพย์กระวี (พท) ว. ม.
 วันที่ ๒๕ เวลาค่ำ มีลครเนื่องในการ
 สมโภช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ
 ประทับพระที่นั่ง อารรณ์พิโมกขปราสาท พระ
 ราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ข้าราชการ
 คือ พระยาอนุรักษ์ ราชมณฑลยบ (เลือก) น. ช.
 พระสุรินทรามาตย์ (พลอย) ก. ช.
 พระวิเชียรรักษา ปลัดเมือง ตาก ก. ช.
 หมื่นเสนาบดีนครักษ์ (บุญ) ท. ช.
 หลวงรักษานารถ (แสง) ท. ช.
 พระอินทรประสิทธิ์ ศร ผู้ว่าราชการเมือง
 อินทรบุรี ท. ช.
 พระสยามสิมานุรักษ์ ผู้ช่วยราชการเมือง
 เสียมราชู ท. ช.
 พระขลุ่ยบุรี ผู้ว่าราชการเมือง ชลบุรี ท. ช.
 พระผดุงสุลกฤตย์ (หนู) น. ม.

พระยาประเสริฐสุธาตราจารง (น้อย) ม. ม.
 พระยาพิพิชไอสรุย์ (เศทร) ก. ม.
 พระราชพิณิจัย (ลา) ก. ม.
 พระยาประเสริฐสงคราม *ผู้ว่าราชการ
 เมืองวิเชียร ก. ม.
 หลวงบุรีบริบาล ผู้ช่วยราชการเมือง
 พัทลุง ว. ม.
 ราชวงษ์ เมืองน้ำปาก ว. ม.

รวม ๑๕ นาย

อนึ่ง การที่ลงนามเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 หมายโดยอักษรย่อมานั้น โดยตามที่ข้าพเจ้า
 หวังใจว่า ท่านผู้ที่จะได้พบได้อ่านนั้นคงจะ
 เข้าใจดี เพราะอักษรที่หมายย่อนั้น ได้มี
 อยู่ในพระราชบัญญัติ สำหรับเครื่องราช
 อิสริยาภรณ์ ซึ่งได้ออกมาในราชกิจจา
 นุเบกษา แลที่ได้ ออกแพร่หลายไปแล้ว
 เพราะฉะนั้นในครั้ง ครั้น จะลงนาม
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์มาโดยพิสดาร ก็เห็นว่า
 เป็นการที่ซ้ำซาก ฤ็เป็นการสำหรับที่จะให้
 เปลืองน่ากระต่ายไปเปล่า ๆ จึงไม่จำเป็นที่จะลงมา
 เมื่อท่านผู้ใดยังไม่เข้าใจ ฤ็ยังไม่ได้พบ
 ได้ อ่าน พระราชบัญญัติ สำหรับเครื่องราช
 อิสริยาภรณ์ เมื่ออยาก จะทราบอักษรย่อ
 ซึ่งเป็นนามหมาย ของเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 ก็ไปร้ออ่านเสียด้วย

ข่าวตาย

พระพรหมพิทักษ์ (เงิน) งามวาง
 กรมพระคลังศุภรัต เป็นบุตรหลวงวิสุต รัต
 ปลัดกรม (อยู่) ได้ถวายตัวรับราชการ
 เป็นมหาดเล็ก เวรศักดิ์ ตั้งแต่ในรัชกาลที่ ๓